

Коваль К. П., аспірантка освітньо-наукової програми з менеджменту
Науковий керівник – **Бутко М.П.**, д.е.н., професор
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Інтеграція України до Європейського Союзу передбачає забезпечення реалізації визначених Конституцією України прав і свобод людини і громадянина та наближення стандартів життя до європейських.

Реформа децентралізації, що розпочата в Україні, покликана збільшити роль та значення місцевого самоврядування у подальшому розвитку сфери соціального захисту.

В ході децентралізації повноваження з надання соціальних послуг населенню передають з центрального рівня на місцевий, тобто – об'єднаним територіальним громадам. У зв'язку з набуттям чинності новою редакцією Закону «Про соціальні послуги» у січні 2020 року, змінюється розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади.

Нова редакція Закону передбачає передачу повноважень у сфері соціальних послуг максимально близько до отримувачів цих послуг, тобто на рівень громад та віднесення їх до власних повноважень громад. Реалізація таких поноважень вимагає створення відповідних структурних підрозділів для виконання зобов'язань у наданні базових соціальних послуг. В той же час стандарти надання соціальних послуг мають затверджуватися Міністерством соціальної політики. [1].

На шляху цього процесу виникає необхідність у чіткому розподілі повноважень щодо реалізації політики у сфері соціального захисту на різних рівнях адміністративно-територіального устрою задля надання доступних, якісних та ефективних соціальної допомоги, соціальних послуг [2].

Розмежування повноважень на різних рівнях сфери надання соціальних послуг в Україні [3, 4]:

Національний рівень:

Міністерство соціальної політики України (МСПУ);

Обласний (регіональний) рівень:

Обласні та Київська міська державні адміністрації;

Районний/місцевий рівень:

Районні адміністрації, виконкоми органів місцевого самоврядування, у тому числі об'єднані територіальні громади (ОТГ).

За результатами аналізу системи соціальних послуг у 12 громадах на Сході України, що був проведений UNICEF та партнерами проєкту «СПІЛЬНО. Соціальні послуги для сімей у громадах», було напрацьовано десять основних універсальних рекомендацій для покращення послуг у громадах [5]:

- затвердження порядку міжвідомчої взаємодії;
- розвиток інфраструктури в громадах;
- введення у штат посади фахівця із соціальної роботи;
- запровадження послуги денного догляду;
- забезпечення збору статистичної інформації;
- створення інформаційної системи управління;
- підвищення кваліфікації фахівців соціальної сфери;
- розширення спектру надання послуги психологічних консультацій;
- впровадження механізму соціального замовлення;

- сприяння розвитку ринку соціальних послуг.

Метою впровадження інтегрованої системи визначено створення належних умов для забезпечення соціального благополуччя мешканців ОТГ, доступної соціальної підтримки, у тому числі соціальних послуг, шляхом об'єднання кадрових, матеріальних, фінансових, технологічних ресурсів громади для забезпечення доступності та покращення якості соціальної підтримки.

Мета інтегрованої системи соціальних послуг для Білокуракинської та Біловодської об'єднаних територіальних громад Луганської області й Соледарської міської об'єднаної територіальної громади та Волноваського району Донецької області, які стали учасниками пілотного проекту в рамках Програми ООН із відновлення та розбудови миру, полягала у створенні належних умов для забезпечення соціального благополуччя мешканців територій, доступності до соціальних послуг шляхом установа оптиміальних зв'язків між самостійними, відносно ізольованими між собою надавачами соціальних послуг, незалежно від підпорядкування й форми власності та владних інституцій, які координують їхню діяльність, з подальшим їх об'єднанням у єдину цілісну систему [6].

Тобто інтеграція послуг передбачає інтенсивну співпрацю між усіма учасниками процесу. Враховуючи складність, а також вартість пов'язаних завдань, робота буде гладкою та ефективною у випадку чіткого розподілу ролей за рівнями управління та типами установ, що зможуть їх виконати.

Список використаних джерел

1. Реформа сфери соціальних послуг в умовах децентралізації. URL : <https://decentralization.gov.ua/social>.
 2. Розвиток соціальної сфери територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» ; за ред. С. Л. Шульц. – Львів, 2018. – 140 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).
 3. Нечосіна О. «Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис». Solidarity Fund PL in Ukraine; polska pomoc, Київ 2019.
 4. «Про соціальні послуги». Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
 5. Топ-10 пріоритетів роботи для розвитку соціальних послуг у громадах. URL : <https://decentralization.gov.ua/news/12555?page=2>.
 6. Особливості діяльності місцевих органів публічного управління в умовах переформатування владних повноважень : колективна монографія / за заг. ред. М.П. Бутка. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. – 352 с.
-